

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

અમદાવાદ ખાતે ગુજરાતની વડી અદાલતમાં

સ્પે. સિવિલ એપ્લીકેશન નં. ૯૮૧૪/૧૯૯૯

મંજૂરી અને હસ્તાક્ષર માટે:

માનનીયન્યાયમૂર્તિ શ્રી જી.બી. શાહ

=====

=

૧	શું સ્થાનિક અખબારોના પત્રકારોને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી આપવામાં આવી શકે છે?	
૨	પત્રકારને રીફર કરવામાં આવશે કે નહીં?	
૩	શું માનનીય શ્રી ન્યાયમૂર્તિ ચુકાદાની ખરી નકલ જોવા માંગે છે?	
૪	શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણના અર્થઘટન અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈપણ આદેશ અંગે કાયદાના નોંધપાત્ર પ્રશ્નનો સમાવેશ થાય છે?	
૫.	શું તે સિવિલ જજને મોકલવાનું છે?	

=====

==

પુંજબેન રણછોડજી....અરજદાર(ઓ)

વિરુદ્ધ

ગુજરાત રાજ્ય અને ૧....પ્રતિવાદી(ઓ)

=====

==

હાજરી: શ્રી એન.કે. પઠવા, વકીલ, એમ/એસ ઠક્કર એસોસિયેટ્સ, વકીલ,
અરજદાર(ઓ) નં. ૧ માટે શ્રી ભારત વ્યાસ, એ.જી.પી., પ્રતિવાદી(ઓ) નં. ૧
માટે

=====

==

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી જી.બી. શાહ

તારીખ : ૩૧/૦૩/૨૦૧૪

સીએવી ચુકાદો

૧. અરજદાર તરફથી વિદ્વાન વકીલ શ્રી એન.કે. પાઠવા અને પ્રતિવાદીઓ
તરફથી વિદ્વાન એજીપી શ્રી ભારત વ્યાસને સાંભળ્યા.

૨. અરજદારનો એવો કેસ છે કે અર્બન લેન્ડ (સીલિંગ એન્ડ રેગ્યુલેશન)
અધિનિયમ, ૧૯૭૬ (સંક્ષેપમાં “ઉક્ત અધિનિયમ”) ની કલમ ૬ હેઠળ
અરજદારે તા. ૧૪.૯.૧૯૭૬ના રોજ ફોર્મ નં. ૬ રજૂ કર્યું હતું અને ૧૭૩૯૪
ચોરસ મીટર વિસ્તાર ધરાવતી જમીન ખાલી અને વધિયાત જાહેર કરવામાં આવી
હતી. આ બાબતે કોઈ વિવાદ નથી કે ઉક્ત અધિનિયમની કલમ ૯ હેઠળનું

અંતિમ નિવેદન તા. ૨૧.૯.૧૯૮૩ના રોજ બહાર પાડવામાં આવ્યું હતું. ત્યારબાદ, ગામ વેજલપુર, તાલુકો – સિટી અમદાવાદની રેવન્યુ સર્વે નં. ૧૨૫૬ અને ૧૩૩૫/૧ ધરાવતી જમીન અંગે ઉક્ત અધિનિયમની કલમ ૧૦(૧) હેઠળ તા. ૧૯.૧૨.૧૯૮૩ના રોજ જાહેરનામું બહાર પાડવામાં આવ્યું હતું અને તેમાં ૧૭૩૯૪ ચોરસ મીટર જમીન ખાલી અને વધિયાત જાહેર કરવામાં આવી હોવાનું જણાવાયું હતું. ઉક્ત અધિનિયમની કલમ ૧૦(૧) હેઠળનું ઉક્ત જાહેરનામું તા. ૧૯.૧.૧૯૮૪ના રોજ સત્તાવાર રાજપત્રમાં પ્રકાશિત કરવામાં આવ્યું હતું. ત્યારબાદ, સક્ષમ પ્રાધિકારીએ ઉક્ત અધિનિયમની કલમ ૧૦(૩) હેઠળનું જાહેરનામું તા. ૧૭.૫.૧૯૮૯ના રોજ બહાર પાડ્યું હતું અને ઉક્ત અધિનિયમની કલમ ૧૦(૫) હેઠળનું જાહેરનામું તા. ૧૭/૩૧.૫.૧૯૯૦ના રોજ બહાર પાડવામાં આવ્યું હતું. આ હકીકત છે કે વધિયાત ખાલી જમીનનો કબજો પ્રતિવાદીઓએ તા. ૨.૭.૧૯૯૦ના પંચનામા દ્વારા લીધો હતો, જેની નકલ અરજિના પાનું ક્રમાંક ૫૫ થી ૫૭ પર છે, અને આવકના નોંધપોથીમાં જરૂરી એન્ટ્રીઓ પ્રતિવાદીઓના હિતમાં નોંધવામાં આવી હતી.

૨.૧ અરજદાર તરફથી શીખેલ વકીલે રજૂ કર્યું છે કે પ્રતિવાદીઓ અધિનિયમની કલમ ૧૦(૬) હેઠળની નોટિસ જારી થયા પછી જ કબજો લઈ શકે, પરંતુ કાયદા દ્વારા સ્થાપિત નિર્ધારિત પ્રક્રિયાનું પાલન કરવામાં આવ્યું નથી અને તેથી, પ્રતિવાદીઓએ માત્ર પંચનામું તૈયાર કરીને કબજો લીધો હોવાની કાર્યવાહી કાગદી કબજાથી વધુ કંઈ નથી; તેથી એવો આક્ષેપ કરવામાં આવ્યો છે કે

પ્રતિવાદીઓએ ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ ૧૪ અને ૨૧ના ભંગમાં કથિત રીતે કબજો લીધો છે।

૨.૨ અરજદાર તરફથી વિદ્વાન વકીલ દ્વારા વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે પ્રતિવાદીઓએ અધિનિયમની કલમ ૧૦(૬) હેઠળ દબાણપૂર્વક મિલકત હસ્તગત કરી લીધી હોવાનું દર્શાવવાનો પ્રયાસ કર્યો છે, પરંતુ નોટિસ જારી કર્યા વિના, પ્રતિવાદીઓએ તા. ૨.૭.૧૯૯૦ના પંચનામું તૈયાર કરીને કબજો લીધાનો આક્ષેપ કર્યો છે અને ઉક્ત કાર્યવાહી કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોના વિરુદ્ધ છે. અરજદાર તરફથી વિદ્વાન વકીલ દ્વારા એવી પણ રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે જમીનનો વાસ્તવિક કબજો અરજદાર પાસે છે અને તેથી પ્રતિવાદીઓએ સરકાર દ્વારા કથિત રીતે હસ્તગત કરાયેલ જમીન બદલ કોઈ વળતર આપ્યું નથી અને અર્બન લેન્ડ (સીલિંગ એન્ડ રેગ્યુલેશન) ૨૬ અધિનિયમ, ૧૯૯૯ (“૨૬ અધિનિયમ” તરીકે સંક્ષેપમાં) દ્વારા આ અધિનિયમ ૨૬ કરવામાં આવેલ હોવાથી, અધિનિયમ હેઠળની બધી કાર્યવાહી આપોઆપ સમાપ્ત થઈ ગઈ છે અને તેથી અરજદાર ઉક્ત જમીન રાખવા માટે હકદાર છે અને આથી અરજદારે નીચે મુજબની રાહતો મેળવવા હેતુસર હાલની અરજી દાખલ કરી છે.

“(એ) કે, આ માનનીય અદાલત વિવાદિત જમીન, જે અમદાવાદના વેજલપુર ગામની સર્વે નં. ૧૨૫૬ અને ૧૩૩૫/૧ ધરાવતી તથા ૧૭૩૯૪ ચોરસ મીટર માપની છે, તેની કાગદી કબજેદારી લેવાની પ્રતિવાદીઓની વિવાદિત કાર્યવાહી

રદ કરવા માટે મેન્ડેમસનો લેખ અથવા અન્ય કોઈ યોગ્ય લેખ, આદેશ અથવા દિશાનિર્દેશ જારી કરવા કૃપા કરે.

(બી) કે, માનનીય અદાલત એ ઠરાવ કરવા કૃપા કરે કે, ઉક્ત અધિનિયમની કલમ ૧૦ની જોગવાઈઓનું પાલન કર્યા વિના અરજદારની વિવાદિત જમીન, જે સર્વે નં. ૧૨૫૬ અને ૧૩૩૫/૧ ધરાવે છે અને જેનું ક્ષેત્રફળ ૧૭૩૯૪ ચોરસ મીટર છે, તેનું સંપાદન કરવાની પ્રતિવાદીઓની કાર્યવાહી ગેરકાયદેસર, અન્યાયી તથા કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોના વિરુદ્ધ છે અને તેથી તેને રદ કરવી જરૂરી છે;

(સી) એક્સ એક્સ એક્સ એક્સ એક્સ એક્સ એક્સ એક્સ

(ડી) એક્સ એક્સ એક્સ એક્સ એક્સ એક્સ એક્સ એક્સ

(ઈ) એક્સ એક્સ એક્સ એક્સ એક્સ એક્સ એક્સ એક્સ”

૩. અરજદાર તરફથી વિદ્વાન વકીલે મુખ્યત્વે એવી રજૂઆત કરી છે કે જમીનનો વાસ્તવિક કબજો પ્રતિવાદી સત્તાધિકારીઓએ લીધો નથી અને તેથી રદ અધિનિયમની કલમ ૩ સાથે કલમ ૪ની જોગવાઈઓના વાંચનથી કાર્યવાહી રદ થઈ જાય થઈ જાય. અરજદાર તરફથી વિદ્વાન વકીલે આ અદાલતનું ધ્યાન અરજિપત્રના પાનાં ૫૫ થી ૫૭ પરના તા. ૨.૭.૧૯૯૦ના પંચનામા તરફ દોરીને રજૂઆત કરી છે કે તે અંગેનો ઉદ્દેશ કરતાં સ્પષ્ટ થાય છે કે જમીનમાલિક પાસેથી

કચારેય બળજબરીપૂર્વક કબજો લેવાયો નથી અને કાયદો એવો આશય ધરાવે છે કે જો જમીનમાલિક અને/અથવા કબજામાં રહેલ વ્યક્તિ સ્વૈચ્છિક રીતે કબજો સોંપતી ન હોય અને અધિનિયમની કલમ ૧૦(૫) હેઠળ નોટિસ આપ્યા પછી પણ કબજો સોંપવામાં ન આવે, તો સત્તાધિકારી પર અધિનિયમની કલમ ૧૦(૬) હેઠળ બળજબરીપૂર્વક કબજો લેવા માટે નોટિસ આપવાની ફરજ પડે છે; અને ત્યારબાદ સત્તાધિકારી પર બળજબરીપૂર્વક કબજો લેવાની ફરજ પડે છે; અને હાલના કેસમાં જ્યાં સુધી પ્રશ્ન છે, ત્યાં સુધી પ્રતિવાદીઓ તરફથી નોંધ પર એવું દર્શાવતું કોઈ સામગ્રી કે પુરાવું ઉપલબ્ધ નથી કે સત્તાધિકારીએ અધિનિયમની કલમ ૧૦(૬) હેઠળ નોટિસ જારી કરી હતી અથવા સત્તાધિકારીએ જમીનનો બળપૂર્વકનો વાસ્તવિક અને ભૌતિક કબજો મેળવ્યો હતો. ઉપરોક્ત તા. ૨.૭.૧૯૯૦ના પંચનામા તરફ વધુ ધ્યાન દોરીને અરજદાર તરફથી વિદ્વાન વકીલે રજૂઆત કરી છે કે જણાવેલ પંચનામામાં દર્શાવ્યા મુજબ, તે પંચનામું તૈયાર કરતી વખતે સંબંધિત સત્તાધિકારીએ નોંધ્યું હતું કે સ્થળ પર ઓછામાં ઓછાં ૩૦૦ – ૩૫૦ બાંધકામ થયેલ મકાનો હતાં અને સ્થળ પર કોઈ ખાલી જમીન નહોતી. ત્યારબાદ તેમણે આ અદાલતનું ધ્યાન પાનું ૫૩ પરના અધિનિયમની કલમ ૧૦(૫) હેઠળ તા. ૧૭/૩૧.૫.૧૯૯૦ના જારી કરાયેલા નોટિસ તરફ દોર્યું અને રજૂઆત કરી કે તે અંગેનો ઉલ્લેખ કરતાં સ્પષ્ટ થાય છે કે પ્રતિવાદીઓએ માત્ર અરજદારને જ નોટિસ જારી કરી હતી અને ઉપરોક્ત તા. ૨.૭.૧૯૯૦ના પંચનામામાં ઉલ્લેખિત લક્ષ્મીકૃપા કોઓપરેટિવ હાઉસિંગ સોસાયટી લિમિટેડ દ્વારા બાંધવામાં આવેલા ૩૦૦ – ૩૫૦ બાંધકામ થયેલ

મકાનોમાં રહેતા વ્યક્તિઓને કોઈ નોટિસ જારી કરવામાં આવી નહોતી કે બજાવવામાં આવી નહોતી.

૩.૧ અરજદાર તરફથી વિદ્વાન વકીલે આ અદાલતનું ધ્યાન અધિનિયમની કલમ ૧૦(૫)ની જોગવાઈઓ તરફ દોર્યું છે, જેમાં લખિત નોટિસ દ્વારા એવો આદેશ આપવાનો પ્રાવધાન છે કે ખાલી જમીનના કબજામાં રહેલ કોઈપણ વ્યક્તિએ નોટિસની તામીલ થયાના તારીખથી ત્રીસ દિવસની અંદર રાજ્ય સરકારને અથવા રાજ્ય સરકાર દ્વારા વિધિવત્ સત્તાધિકૃત કરવામાં આવેલ કોઈપણ વ્યક્તિને કબજો સોંપવો અથવા પહોંચાડવો. ઉક્ત જોગવાઈઓનું પણ પ્રતિવાદીઓ દ્વારા સહકારી ગૃહનિર્માણ મંડળી દ્વારા બાંધવામાં આવેલા ૩૦૦ થી ૩૫૦ મકાનોના કબજેદાર વ્યક્તિઓને નોટિસો આપ્યા વિના તેના શબ્દ અને ભાવના મુજબ પાલન કરવામાં આવ્યું નથી અને તેથી ઉપરોક્ત ઉલ્લેખિત કલમ ૧૦(૫) હેઠળ પ્રતિવાદીઓ દ્વારા આપવામાં આવી હોવાનું કહેવાતું નોટિસ પણ કાયદેસર રીતે દોષિત છે અને તે મુજબ અધિનિયમની કલમ ૧૦(૬) હેઠળ માત્ર તા. ૨.૭.૧૯૯૦નું પંચનામું તૈયાર કરીને લેવામાં આવી હોવાનું કહેવાતું અનુગામી પગલું પણ પ્રતિવાદીઓ તરફથી રદબાતલ કાર્યવાહી સિવાય કંઈ નથી અને તેથી, તેમણે પ્રાર્થના મુજબ વર્તમાન અરજી મંજૂર કરવાની વિનંતી કરી છે.

૩.૨ પોતાની દલીલોને સમર્થન આપવા માટે અરજદાર તરફથી વિદ્વાન વકીલ શ્રી. પહવાએ સ્ટેટ ઓફ ઉત્તર પ્રદેશ વિ. હરિ રામ, જેનો અહેવાલ (૨૦૧૩) ૪

એસસીસી ૨૮૦ માં નોંધાયેલ છે, તે કેસના નિર્ણય પર આધાર મૂક્યો છે. પરિષદ ૩૦ થી ૩૭ નીચે મુજબ છે.

“૩૦. ખાલી જમીન અંગે નોંધવું જરૂરી છે કે તેની હકીકતમાં સંપાદન કરવામાં આવતું નથી, પરંતુ કાનૂની કલ્પના દ્વારા એવું માનવામાં આવે છે કે તેનું સંપાદન કરવામાં આવ્યું છે, એટલે કે જે વસ્તુ હકીકતમાં નથી તેને એવી ગણવામાં આવે છે. તેથી, વિપરીત સંકેત ન હોય ત્યાં સુધી, માત્ર સંપાદનથી કબજો પ્રાપ્ત થતો નથી. આ સ્થાપિત કાનૂની સિદ્ધાંત છે કે કાનૂની કલ્પના આધારિત જોગવાઈનું અર્થઘટન કરતી વખતે વિધાનમંડળનો હેતુ ધ્યાનમાં રાખવો આવશ્યક છે. અધિનિયમનો હેતુ ખાલી જમીન પર મર્યાદા લાદવાનો છે, મર્યાદાની હદથી વધુ જમીનનું સંપાદન કરીને તેવી જમીનો ઉપરના બાંધકામને નિયમિત કરવાનો છે, શહેરી જમીનો થોડા વ્યક્તિઓના હાથે કેન્દ્રિત ન થાય તે નિવારવાનો છે, જેથી સમાનતાપૂર્વક વિતરણ સુનિશ્ચિત થાય. આ હેતુ સિદ્ધ કરવા માટે સંપાદન અને અધિકારાર્પણ માટે વિવિધ પ્રક્રિયાઓનું પાલન કરવું પડે છે. ઉપરોક્ત પરિસ્થિતિમાં જ્યારે આપણે આ શબ્દો તથા ત્યારબાદની જોગવાઈઓ, જેમ કે કલમ ૧૦ ની પેટા-કલમો (૫) અને (૬), પર નજર કરીએ છીએ, ત્યારે ‘સંપાદિત’ અને ‘અધિકારાર્પિત’ શબ્દોના અર્થ અને વિષયવસ્તુ અલગ છે. કલમ ૧૦(૩) હેઠળ જે અધિકારાર્પિત થાય છે તે હકીકતી કબજો નહીં પરંતુ કાનૂની કબજો છે; તેના એકથી વધુ કારણો છે, કારણ કે આપણે આ અભિવ્યક્તિનું પરીક્ષણ કાયદાકીય કલ્પના આધારિત માન્યતાના પરિપ્રેક્ષ્યમાં

કરી રહ્યા છીએ અને આવી માન્યતાને વિધાનમંડળના આશયને સિદ્ધ કરવા જેટલી જ હદ સુધી લઈ જઈ શકાય. સ્વૈચ્છિક સમર્પણ

૩૧. અમારી દષ્ટિએ, કલમ ૧૦ ની ઉપકલમ (૩) માં આવેલું ‘નિવેશ’નો અર્થ માલિકીના હકનું સંપૂર્ણપણે નિવેશ થવું એવો છે, કબજાનો નહીં, તેમ છતાં કોઈ વ્યક્તિ સ્વેચ્છાએ કબજો સમર્પિત કરે અથવા સોંપે તે માટે કોઈ અડચણ નથી. સર્વોચ્ચ અદાલતે મહારાજ સિંહ વિ. સ્ટેટ ઓફ યુ.પી. માં, યુ.પી. જમીંદારી ઉચ્છેદન અને જમીન સુધારણા અધિનિયમ, ૧૯૫૦ ની કલમ ૧૧૭(૧) નું અર્થઘટન કરતી વખતે, એવો નિર્ધાર કર્યો હતો કે ‘નિવેશ’ શબ્દ બહુઅર્થી સ્વભાવ ધરાવતો છે અને તેના અનેક અર્થો છે, અને સંદર્ભ જ લખાણને નિયંત્રિત કરે છે તેમજ હેતુ અને યોજના તેના અર્થના વિશિષ્ટ અર્થછાયા અથવા સૂક્ષ્મ ભેદને પ્રતિબિંબિત કરે છે. સર્વોચ્ચ અદાલતે રાજેન્દ્ર કુમાર વિ. કલ્યાણ માં નીચે મુજબ ઠરાવ્યું હતું:

૨૮. પરિસ્થિતિસભર તથ્યોમાં અમને કંઈક વિવાદાસ્પદ સાર જોવા મળે છે, કારણ કે હકનું સ્થાનાંતરણ નિશ્ચિત પ્રકારનું “સ્થાપિત થવું” હોવું આવશ્યક છે. “સ્થાપિત થવું”નો સામાન્ય અર્થ મિલકતમાં હક આપવો એવો થાય છે.’ (બ્રેટ, એલ.જે. મુજબ, કવરડેલ વિ. જ્યુડિશિયલ ચાર્લટન. સ્ટ્રાઉડ્સ ડિક્શનરી, પમી આવૃત્તિ, ખંડ ૬.) તેમ છતાં, અજન્મા વ્યક્તિના હિતમાં હકનું સ્થાનાંતરણ અને પરિસ્થિતિસભર તથ્યોમાં આશરે ૫૦ વર્ષ પછી કોઈ સત્તાધિકરણ વિના થયેલ અનુગામી દત્તકના આધાર પર થયેલ આવું

સ્થાનાંતરણ, શરતાધીન ઘટના તરીકે જ ગણાવી શકાય. ‘સ્થાપિત થવું’ને કાર્યાન્વિત વસીયતી નિર્દેશ તરીકે ગણાવી શકાય નહીં. તેમ છતાં, નોંધનીય છે કે ‘સ્થાપિત’નો અર્થ અનિવાર્ય રીતે અને હંમેશા ‘કબજામાં સ્થાપિત થવું’ એવો જ નથી, પરંતુ તેમાં ‘હિતમાં સ્થાપિત થવું’નો પણ સમાવેશ થાય છે.

૩૨. અમારું માનવું છે કે જ્યાં સુધી વર્તમાન કેસનો સંબંધ છે, ત્યાં સુધી “નિહિત થવું” શબ્દમાં સંપત્તિમાં રહિત દરેક હિતનો સમાવેશ થાય છે, જેમાં વિધિસર કબજો પણ સમાવેશ પામે છે અને માત્ર વાસ્તવિક કબજો નહીં; પરંતુ અધિનિયમની કલમ ૧૦(૩) હેઠળ કોઈપણ વ્યક્તિને સ્વૈચ્છિક રીતે સમર્પણ કરી કબજો સોંપવો હંમેશા ખુલ્લો વિકલ્પ રહે છે.

૩૩. કલમ ૧૦ ની ઉપકલમ (૫) અને ઉપકલમ (૬) ની તપાસ કરીએ તે પહેલાં, ચાલો આપણે અધિનિયમની કલમ ૧૦ ની ઉપકલમ (૪) નો અર્થ તપાસીએ, જેમાં એવું કહેવામાં આવ્યું છે કે ઉપકલમ (૧) હેઠળના પ્રકાશનની તારીખથી શરૂ થઈને ઉપકલમ (૩) હેઠળ કરવામાં આવેલી જાહેરાતમાં નિર્દિષ્ટ દિવસ સુધી ચાલતા સમયગાળામાં, કોઈપણ વ્યક્તિ સૂચનામાં નિર્દિષ્ટ કોઈપણ વધારાની ખાલી જમીનનું વેચાણ, ગીરો, ભેટ અથવા અન્ય કોઈ રીતથી હસ્તાંતરણ કરશે નહીં, અને અધિનિયમના ઉદ્વેગનમાં કરવામાં આવેલ એવું કોઈપણ હસ્તાંતરણ રદબાતલ અને શૂન્ય ગણવામાં આવશે. વધુમાં, તેમાં એવું પણ કહેવામાં આવ્યું છે કે કોઈપણ વ્યક્તિ આવી વધારાની ખાલી જમીનના ઉપયોગમાં ફેરફાર કરશે નહીં અથવા કરાવશે નહીં. તેથી, ઉપકલમ (૧) હેઠળની

સૂચનાના પ્રકાશનની તારીખથી લઈને ઉપકલમ (૩) હેઠળ કરવામાં આવેલી જાહેરાતમાં નિર્દિષ્ટ તારીખ સુધી, કોઈ વ્યક્તિના કબજામાં વિશેષ પાડવાનો પ્રશ્ન જ ઊભો થતો નથી; તેથી કબજો જમીનધારક પાસે જ ચાલુ રહે છે. શાંતિપૂર્ણ કબજાચ્યુતિ

૩૪. કલમ ૧૦ ની ઉપકલમ (૫) માં, પ્રથમવાર, “કબજો” વિષે ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે, જેમાં કહેવામાં આવ્યું છે કે જ્યાં કોઈ જમીન કલમ ૧૦ ની ઉપકલમ (૩) હેઠળ રાજ્ય સરકારમાં નિહિત થાય છે, ત્યાં સક્ષમ સત્તાધિકારી લેખિત નોટિસ દ્વારા, તે જમીનના કબજામાં રહેલી કોઈપણ વ્યક્તિને, રાજ્ય સરકારને અથવા રાજ્ય સરકાર દ્વારા વિધિવત્ સત્તાપ્રાપ્ત કરવામાં આવેલ અન્ય કોઈ વ્યક્તિને કબજો સમર્પણ કરવા અથવા હસ્તાંતરિત કરવા આદેશ આપી શકે છે.

૩૫. જો કલમ ૧૦ ની ઉપકલમ (૩) હેઠળની બે કાનૂની કલ્પિત જોગવાઈઓ દ્વારા વાસ્તવિક કબજો પહેલેથી જ રાજ્ય સરકારને સોંપાઈ ગયો હોય, તો કલમ ૧૦ ની ઉપકલમ (૫) હેઠળ “જ્યાં કોઈ જમીન નિહિત થયેલી હોય” એવો પ્રયોગ કરવાની કોઈ આવશ્યકતા રહેતી નથી. કલમ ૧૦ ની ઉપકલમ (૩) હેઠળ કબજાનું સમર્પણ અથવા હસ્તાંતરણ સ્વૈચ્છિક હોઈ શકે, જેથી સંબંધિત વ્યક્તિને અધિનિયમની કલમ ૧૧ હેઠળ નિર્ધારિત વળતર વહેલામાં વહેલું મળી શકે. એકવાર કબજાનું સ્વૈચ્છિક સમર્પણ અથવા હવાલગી ન થાય, તો રાજ્ય સરકારે અનિવાર્ય રીતે કલમ ૧૦ ની ઉપકલમ (૫) હેઠળ કબજો સમર્પિત કરવા અથવા સોંપવા માટે લેખિત નોટિસ આપવાની થાય. કલમ ૧૦ ની ઉપકલમ

(પ) શાંતિપૂર્ણ રીતે કબજાનું સમર્પણ અને હવાલગી થવાની સ્થિતિનો અભિપ્રાય આપે છે, જ્યારે કલમ ૧૦ ની ઉપકલમ (૬) બળજબરીપૂર્વક કબજો છીનવી લેવાની સ્થિતિનો વિચાર કરે છે. બળજબરીપૂર્વક કબજો છીનવી લેવો

૩૬. અધિનિયમ બળજબરીપૂર્વક કબજો છીનવી લેવાની જોગવાઈ કરે છે, પરંતુ તે માત્ર ત્યારે જ, જ્યારે કોઈ વ્યક્તિ કલમ ૧૦ ની ઉપકલમ (૫) હેઠળના આદેશનું પાલન કરવા ઈનકાર કરે અથવા તેમાં નિષ્ફળ જાય. કલમ ૧૦ ની ઉપકલમ (૬) માં ફરીથી “કબજો” અંગે ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે, જેમાં જણાવાયું છે કે જો કોઈ વ્યક્તિ ઉપકલમ (૫) હેઠળ કરાયેલા આદેશનું પાલન કરવા ઈનકાર કરે અથવા તેમાં નિષ્ફળ જાય, તો સક્ષમ પ્રાધિકારી રાજ્ય સરકારને સોંપવાનું ખાલી પડતર જમીનનો કબજો લઈ શકે છે અને તે હેતુસર જરૂરી હોય તેટલો બળનો ઉપયોગ કરી શકે છે. તેથી, ઉપકલમ (૬) એવી પરિસ્થિતિનું પરિકલ્પન કરે છે જેમાં કોઈ વ્યક્તિ ઉપકલમ (૫) હેઠળના આદેશનું પાલન કરવા ઈનકાર કરે અથવા તેમાં નિષ્ફળ જાય, અને તેવી સ્થિતિમાં સક્ષમ પ્રાધિકારી બળનો ઉપયોગ કરીને કબજો લઈ શકે છે. તેથી, જમીનમાંથી બળપૂર્વક કબજો છીનવી લેવાનો આશ્રય માત્ર એવી પરિસ્થિતિમાં જ લેવાય છે, જે ઉપકલમ હેઠળ આવે છે

(૬) હેઠળ અને કલમ ૧૦ની ઉપકલમ (૫) હેઠળ નહીં. તેથી, ઉપકલમો (૫) અને (૬) બન્ને પરિસ્થિતિઓનું આવરણ કરે છે, અર્થાત્ નોટિસ આપી કબજો લેવો, જે “શાંતિપૂર્ણ કબજાવંચિત કરવું” છે, અને કલમ ૧૦(૫) હેઠળ સમર્પણ

કરવામાં અથવા કબજો સોંપવામાં નિષ્ફળતા થાય ત્યારે, કલમ ૧૦ની ઉપકલમ (૬) હેઠળ “બળપૂર્વક કબજાવંચિત કરવું”.

૩૭. કલમ ૧૦ ની ઉપકલમો (૫) અને (૬) હેઠળ નોટિસ આપવાની આવશ્યકતા ફરજિયાત છે. યદ્યપિ તેમાં “મે” શબ્દનો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો છે, તેમ છતાં બંને ઉપકલમોમાં આવેલ “મે” શબ્દને “શલ” તરીકે સમજવાનો છે, કારણ કે કાનૂનના અમલના કાર્યથી સોંપાયેલ અદાલતે આવશ્યકતાનું પાલન કરવામાં નિષ્ફળતા થવાથી કયા પરિણામો અનુસરવાના છે તે અંગે વિધાનમંડળનો આશય શું હતો તે નક્કી કરવું જરૂરી બને છે. કલમ ૧૦ ની ઉપકલમ (૫) અથવા ઉપકલમ (૬) હેઠળ નોટિસ જારી ન કરવામાં આવ્યાનો પ્રભાવ એવો થાય છે કે જમીનધારકને નોટિસ આપ્યા વિના કબજેથી વંચિત કરવામાં આવી શકે; તેથી, “મે” શબ્દનું વાંચન “શલ” તરીકે કરવું પડે.” (ભાર મૂકવામાં આવેલ).

૪. બીજી બાજુ, પ્રતિવાદીઓ તરફથી વિદ્વાન એ.જી.પી. શ્રી ભારત વ્યાસે રજૂઆત કરી છે કે અધિનિયમ હેઠળ કાયદેસરની યોગ્ય પ્રક્રિયા અપનાવ્યા બાદ અને અધિનિયમની કલમ ૧૦(૩) હેઠળ સત્તાવાર ગેઝેટમાં સૂચના પ્રકાશિત થયા પછી તેમજ અધિનિયમની કલમ ૧૦(૫) હેઠળ નોટિસ બહાર પાડ્યા પછી, જમીનની દે જ્યુરે માલિકી રાજ્ય સરકારમાં ન્યસ્ત થઈ હતી અને અધિનિયમની કલમ ૧૦(૬) હેઠળ કલ્પાયેલ મુજબનો દે ફેક્ટો કબજો અહીંના

પ્રતિવાદીઓએ તા. ૨.૭.૧૯૯૦ના પંચનામું તૈયાર કરીને મેળવી લીધો હતો, જિસકી નકલ અરજીના પાના ૫૫ થી ૫૭ પર છે, એટલે કે સક્ષમ સત્તાધિકારીએ બળપૂર્વક કબજો લીધો હતો અને હવે અરજદાર રાજ્ય સરકારમાં તમામ બોજમુક્ત રીતે ન્યસ્ત થયેલી જમીન અંગે વિવાદ ઉઠાવવાથી રોકાયેલ છે. વિદ્વાન એ.જી.પી. શ્રી ભારત વ્યાસે ખોડાભાઈ ચકુભાઈ પટેલ અને અન્ય વિ. ગુજરાત રાજ્ય અને અન્ય, અહેવાલિત ૨૦૦૧(૩) જી.એલ.એચ. પર, ના કેસના નિર્ણય પર, ખાસ કરીને હેડ-નોટ “સી” પર, આધાર મૂક્યો છે અને રજૂ કર્યું છે કે આ અદાલતે નિર્ધારિત કર્યું છે કે સક્ષમ સત્તાધિકારી દ્વારા કાગદી કબજો લેવાની રીતથી કરાયેલ કબજો લેવાની કાર્યવાહી માન્ય કબજો ગણાય. ઉક્ત હેડ-નોટ “સી” નીચે મુજબ છે.

(સી) અર્બન લેન્ડ (સીલિંગ એન્ડ રેગ્યુલેશન) અધિનિયમ, ૧૯૭૬ – કલમો ૧૦(૧), ૧૦(૩), ૧૦(૫) – કલમ ૧૧ – સોગંદનામું સૂચનાની પ્રસિદ્ધિ, કબજો હસ્તગત કરવો, વળતરના એવોર્ડ અને વધારાની જમીન સહકારી ગૃહનિર્માણ મંડળીઓને જાળવવા બાબતે દર્શાવે છે – આ પરિસ્થિતિઓમાં એવો વિશ્વાસ રાખી શકાય નહીં કે સક્ષમ સત્તાધિકારી દ્વારા કબજો હસ્તગત કરવાની કાર્યવાહી માત્ર કાગળ ઉપરની લેવડદેવડ હતી અને વાસ્તવિક કબજો લેવામાં આવ્યો ન હતો.

જ.૧ પોતાની રજૂઆતોના સમર્થનમાં, વિદ્વાન એ.જી.પી. શ્રી ભારત વ્યાસે પણ સીતારામ ભંડાર સોસાયટી, ન્યૂ દિલ્હી વિ. લેફ્ટનન્ટ ગવર્નર, એન.સી.ટી. સરકાર, દિલ્હી અને અન્યના કેસમાં આપેલ તથા (૨૦૦૯) ૧૦ એસ.સી.સી. માં અહેવાલિત નિર્ણય પર આધાર મૂક્યો

૫૦૧. ફકરા ૨૮ અને ૩૦ નીચે મુજબ વાંચાય છે.

૨૮. ઉપરોક્ત ચુકાદાઓનું સમષ્ટિપૂર્વક વાચન કરવાથી એ પ્રગટ થાય છે કે કબજો લેતી વખતે પ્રતીકાત્મક અને કલ્પિત કબજાની પરિકલ્પના કદાચ અધિનિયમ હેઠળ કરવામાં આવેલી નથી, પરંતુ કબજો કઈ રીતે લેવામાં આવે તે અનિવાર્યપણે દરેક કેસના તથ્યો પર આધારિત હોવું જોઈએ. આ વ્યાપક સિદ્ધાંતને ધ્યાનમાં રાખીને, આ અદાલતે ટી.એન. હાઉસિંગ બોર્ડ વિ. એ. વિશ્વમ પ્રકરણમાં, નારાયણ ભગડેના કેસના ચુકાદાનો વિચાર કર્યા પછી, નોંધ્યું હતું કે વિશાળ વિસ્તારની જમીન (આ કેસમાં ૩૩૯ એકર) નો કબજો લેતી વખતે વ્યવહાર અને વાસ્તવવાદી અભિગમ અપનાવવો આવશ્યક હતો. ત્યારબાદ આ અદાલતે તે પરિસ્થિતિનું પરીક્ષણ કર્યું જેમાં નારાયણ ભગડેના કેસમાં ચુકાદો આપવામાં આવ્યો હતો અને નીચે મુજબ ઠરાવ્યું હતું: (વિશ્વમ કેસ, એસ.સી.સી. પૃ.૨૬૨, પરા ૯).

૯. આ અદાલતના ચુકાદાઓની શ્રેણી દ્વારા કાયદો સ્થિર થયેલો છે કે અધિગ્રહિત જમીનનો કબજો લેવાની સ્વીકારેલી પદ્ધતિઓમાંથી એક એ છે કે એલ.એ.ઓ. દ્વારા સાક્ષીઓની હાજરીમાં, તેના/તેમના હસ્તાક્ષરવાળું સ્મરણપત્ર અથવા પંચનામું નોંધવામાં આવે, અને તે જમીનનો કબજો લેવાયો હોવાનું રચશે, કારણ કે અધિગ્રહિત જમીનનો ભૌતિક કબજો લેવો અશક્ય હોય છે. આ સામાન્ય જાણીતું છે કે કેટલાક કેસોમાં માલિક/હિતધારક વ્યક્તિ જમીનનો કબજો લેવામાં સહકાર આપતી ન હોઈ શકે.

૨૯. એક્સ એક્સ એક્સ એક્સ એક્સ એક્સ એક્સ એક્સ

૩૦. તેથી, ઉપરોક્ત ચુકાદાઓનું સમૂહરૂપે વાચન કરતાં એવું સ્પષ્ટ થાય છે કે, મોટી સંખ્યામાં માલિકો ધરાવતી વિશાળ જમીનવિસ્તારનો કબજો લેતી વખતે, કલેક્ટર અથવા મહેસૂલ અધિકારી માટે દરેક બીઘા અથવા બિસ્વામાં પ્રવેશ કરી તેનો કબજો લેવું અશક્ય બનશે અને અદાલતે વ્યવહારુ અભિગમ અપનાવવાનો રહે છે. આ પણ સ્પષ્ટ છે કે કબજો લઈને તે હિતભોગી વિભાગને સોંપવાની પદ્ધતિઓમાંની એક પંચનામું નોંધવાની છે, જે પોતે જ આ હકીકતનો પુરાવો બની શકે છે કે કબજો લેવામાં આવ્યો હતો અને જમીન સંપૂર્ણપણે સરકારમાં નિર્વિવાદ રીતે વેસ્ટ થઈ ગઈ હતી.”

૪.૨ પ્રતિવાદીઓ તરફથી લર્નેડ એ.જી.પી. શ્રી ભરત વ્યાસે ત્યારબાદ રજૂ કર્યું છે કે અરજીકર્તાના લર્નેડ વકીલે જેના ઉપર આધાર મૂક્યો છે તે હરિ રામ (ઉપરોક્ત) મામલામાં સર્વોચ્ચ અદાલતે પ્રતિપાદિત કરેલો સિદ્ધાંત હાલના કેસના હકીકતો પર લાગુ પડતો નથી, કારણ કે હરિ રામ (ઉપરોક્ત)ના મામલામાં સર્વોચ્ચ અદાલતે આ પ્રશ્નનો નિરાકરણ કર્યો હતો કે અધિનિયમની કલમ ૧૦(૩) હેઠળ વધારાની જમીન રાજ્યમાં અનુમાનિત રીતે વેસ્ટ થવી, શું જમીનધારકને ૨૬ અધિનિયમની કલમ ૩ હેઠળની સુરક્ષા જોગવાઈના લાભથી વંચિત કરતી ડી ફેક્ટો કબજો લેવો ગણાશે કે નહીં. તેથી, હરિ રામ (ઉપરોક્ત)ના ઉક્ત મામલામાં સર્વોચ્ચ અદાલત સમક્ષ સંકળાયેલ પ્રશ્ન એવો હતો કે અધિનિયમની કલમ ૧૦(૩) હેઠળ રાજ્ય સરકારમાં જમીનનું અનુમાનિત વેસ્ટિંગ દર્શાવતી જાહેરનોટિસ, ૨૬ અધિનિયમ અમલમાં આવ્યા પછી અધિનિયમની કલમ ૧૦(૫) અને ૧૦(૬) હેઠળ વાસ્તવિક ડી ફેક્ટો કબજો લેતા પહેલાં પૂરતી ગણાય કે નહીં. ત્યારબાદ તેમણે રજૂ કર્યું છે કે ૨૬ અધિનિયમ ગુજરાત રાજ્યમાં ૩૦.૩.૧૯૯૯ના રોજ અમલમાં આવ્યું અને ૨૬ અધિનિયમ પહેલાં, અધિનિયમની કલમ ૧૦(૫) હેઠળ જોગવાઈ મુજબનો ડી ફેક્ટો કબજો અધિનિયમની કલમ ૧૦(૫) હેઠળની તા. ૧૭/૩૧.૫.૧૯૯૦ની નોટિસ જારી કરીને લેવાયો હતો અને તે પછી અધિનિયમની કલમ ૧૦(૬) હેઠળ તા. ૨.૭.૧૯૯૦નું પંચનામું દોરીને પ્રતિવાદીઓ દ્વારા વધારાની ખાલી જમીનનો વાસ્તવિક અને ભૌતિક કબજો લેવાયો હતો, અને તેથી હરિ રામ (ઉપરોક્ત)ના મામલાની હકીકતો હાલના કેસની હકીકતોથી ઘણાં ભિન્ન છે. હરિ

રામ (ઉપરોક્ત)ના મામલામાં નોંધ્યા મુજબ, ઉત્તર પ્રદેશ રાજ્યમાં ૨૬ અધિનિયમ ૧૮.૩.૧૯૯૯ના રોજ અમલમાં આવ્યું હતું અને અધિનિયમની કલમ ૧૦(૫) હેઠળની નોટિસ ૧૯.૬.૧૯૯૯ના રોજ જારી કરવામાં આવી હતી, જે ૨૬ અધિનિયમની તારીખથી અનુસર્જિત હતી, અને તેથી અધિનિયમની કલમ ૧૦(૬) હેઠળ સક્ષમ સત્તાધિકારીએ જમીનનો ડી ફેક્ટો કબજો લીધો નહોતો અને માલિકે પણ અધિનિયમની કલમ ૧૦(૫) હેઠળ સ્વૈચ્છિક રીતે જમીન સમર્પણ કરી નહોતી, અને તેથી સર્વોચ્ચ અદાલતે અધિનિયમની કલમ ૧૦(૩)ના સંદર્ભમાં એવો નિર્ણય કર્યો હતો કે ૨૬ અધિનિયમ પહેલાં કલમ ૧૦(૩) હેઠળની જાહેરનોટિસનું માત્ર પ્રકાશન અને તેના પરિણામે જમીનનું અનુમાનિત વેસ્ટિંગ, અધિનિયમની કલમ ૧૦(૫) અને ૧૦(૬) હેઠળ નિર્ધારિત પ્રક્રિયાનું પાલન ન હોય ત્યારે, જમીન રાજ્ય સરકારમાં સંપૂર્ણપણે વેસ્ટ થઈ ગઈ છે એમ કહેવા માટે પૂરતું નથી. હાલના કેસમાં, વળતર ચૂકવણી બાબતનો અધિનિયમની કલમ ૧૧ હેઠળનો આદેશ પહેલેથી જ ૨૦.૮.૧૯૯૦ના રોજ કરવામાં આવ્યો હતો અને તેથી ઉપરોક્ત મુજબ ૩૦.૩.૧૯૯૯ના રોજ ૨૬ અધિનિયમ અમલમાં આવે તે પહેલાં જ વધારાની ખાલી જમીન રાજ્ય સરકારમાં વેસ્ટ થઈ ગઈ હતી.

૪.૩ પ્રતિવાદીઓ તરફથી વિદ્વાન એ.જી.પી. શ્રી ભારત વ્યાસે ત્યારબાદ રજૂઆત કરી છે કે હરિ રામ (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે નિરીક્ષણ કર્યું છે કે અધિનિયમની કલમ ૧૦(૫) અને ૧૦(૬) હેઠળની નોટિસ

ફરજિયાત છે અને ભલે તે બંને ઉપકલમોમાં “મે” શબ્દનો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હોય, તેમ છતાં તેનો અર્થ “શેલ” તરીકે સમજવાનો છે, પરંતુ અધિનિયમની કલમ ૧૦(૫) માં નોટિસ શબ્દનો ઉપયોગ થયો છે, જે હાલના કેસના સંબંધમાં ઉપરોક્ત રીતે અગાઉથી જ આપવામાં આવી ચૂકી છે અને અધિનિયમની કલમ ૧૦(૬) હેઠળ નોટિસ શબ્દ ગેરહાજર છે અને તે મુજબ, સક્ષમ સત્તાધિકારીએ સંબંધિત સમયબિંદુએ અમલમાં રહેલા કાયદાની પ્રક્રિયા દ્વારા અધિનિયમની કલમો ૧૦(૫) અને ૧૦(૬) ની જોગવાઈઓ મુજબ કાર્યવાહી કરીને વધારાની ખાલી જમીનનો વાસ્તવિક અને ભૌતિક કબજો લઈ લીધો હતો અને તેથી હરિ રામ (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં નિર્ધારિત અનુપાત હાલના કેસને લાગુ પડતો નથી, કારણ કે હકીકતી પરિસ્થિતિ ભિન્ન છે અને વિવાદિત જમીનનો કબજો અધિનિયમની કલમ ૧૦(૬) ના અમલ દ્વારા અગાઉથી જ લેવામાં આવી ચૂક્યો હતો.

૫. મેં ઉપર સંદર્ભિત પક્ષકારોના વિદ્વાન વકીલો દ્વારા કરવામાં આવેલી રજૂઆતો પર વિચાર કર્યો છે. અધિનિયમની કલમ ૧૦(૫)ની જોગવાઈઓનો સંદર્ભ લેતાં, એ સ્પષ્ટ થાય છે કે તે ખાલી જમીનના કબજામાં રહેલી વ્યક્તિને નોટિસની તામિલ થયાની તારીખથી ત્રીસ દિવસની અવધિમાં એવો કબજો રાજ્ય સરકારને અથવા રાજ્ય સરકાર દ્વારા યથાવત્ અધિકૃત કરવામાં આવેલી કોઈપણ વ્યક્તિને સોંપવા અથવા પ્રત્યર્પણ કરવા માટે લેખિત નોટિસ આપવાની જોગવાઈ કરે છે. ઉક્ત જોગવાઈઓનું સાદું વાચન કરતાં એ સ્પષ્ટ થાય છે કે

આવી નોટિસ તે ખાલી જમીનના કબજામાં રહેલી વ્યક્તિને જ આપવાની રહે છે અને પ્રતિવાદીઓ તરફથી વિદ્વાન એ.જી.પી. દ્વારા જે રીતે દલીલ કરવામાં આવી છે તે પ્રમાણે અધિનિયમની કલમ ૧૦(૫) હેઠળ અધિનિયમની કલમ ૬ હેઠળ ફોર્મ ભરનાર વ્યક્તિને નોટિસ આપવાની જોગવાઈ છે એવું કહી શકાય નહીં. તા. ૧૭/૩૧.૫.૧૯૯૦ની નોટિસનો સંદર્ભ લેતાં, એ સ્પષ્ટ થાય છે કે હાલના કેસમાં અધિનિયમની કલમ ૧૦(૫) હેઠળ બાંધકામવાળા મકાનોના કબજામાં રહેલી તમામ વ્યક્તિઓને નોટિસ આપવામાં આવી નથી, જેમનો ઉલ્લેખ પ્રતિવાદીઓ દ્વારા તા. ૨.૭.૧૯૯૦ના તૈયાર કરાયેલા પંચનામામાં કરવામાં આવ્યો છે, જેની નકલ અરજાના પૃષ્ઠ ૫૫ થી ૫૭ પર છે. આ રીતે, પ્રથમ દ્રષ્ટિએ અધિનિયમની કલમ ૧૦(૫) હેઠળ આપવામાં આવેલી નોટિસ ખામીયુક્ત જણાય છે — એવી અરજદાર તરફથી વિદ્વાન વકીલ દ્વારા કરવામાં આવેલી રજૂઆત છે અને તેમાં બળ તથા તત્ત્વ જણાય છે.

૬. આ સ્વીકારેલી સ્થિતિ છે કે અધિનિયમની કલમ ૧૦(૬) હેઠળ કોઈ નોટિસ જારી કરવામાં આવી નથી. અધિનિયમની કલમ ૧૦(૬) ની જોગવાઈઓનો ઉલ્લેખ કરતાં સ્પષ્ટ થાય છે કે અધિનિયમની કલમ ૧૦(૫) ની જોગવાઈઓનું પાલન ન થવા પર અથવા કલમ ૧૦(૫) હેઠળ કરવામાં આવેલા આદેશનું કોઈ વ્યક્તિ પાલન કરવાની ના પાડી દે અથવા પાલન કરવામાં નિષ્ફળ જાય, તો સક્ષમ સત્તાધિકારી તે હેતુ માટે જેટલું જરૂરી હોય તેટલા બળપ્રયોગ દ્વારા ખાલી જમીનનો કબજો લઈ શકે. તેથી, સ્પષ્ટ છે કે અધિનિયમની કલમ ૧૦(૫) ની

જોગવાઈઓનો ઇનકાર થવા પર અથવા તેનું પાલન ન થવા પર, જો પ્રતિવાદી સત્તાધિકારી બળપ્રયોગ કરીને પણ ખાલી જમીનનો કબજો લેવા માંગતું હોય અને જો કોઈને બળપૂર્વક કબજાથી વંચિત કરવાનો હોય, તો જે વ્યક્તિ પાસેથી અધિનિયમની કલમ ૧૦(૬) હેઠળ બળપૂર્વક કબજો મેળવવાનો હોય તેને નોટિસ આપવી જરૂરી છે, એવો રજૂઆત અપીલકર્તા તરફથી વિજ્ઞાન વકીલે હરી રામ (ઉપરોક્ત) કેસના નિર્ણય પર નિર્ભરતા મૂકી કરીને કર્યો છે. વર્તમાન કેસમાં, અરજિના પાનાં ૫૫ થી ૫૭ પર જેની નકલ છે તે તા. ૨.૭.૧૯૯૦ ના પંચનામું તૈયાર કરીને, પ્રતિવાદીઓએ કથિત હકીકતી કબજો લીધો હોવાનું બતાવ્યું છે, પરંતુ તા. ૨.૭.૧૯૯૦ ના ઉક્ત પંચનામાના સાદા વાંચનથી જ સ્પષ્ટ થાય છે કે વિવાદિત જમીન ઉપર લક્ષ્મીકૃપા કોઓપરેટિવ હાઉસિંગ સોસાયટી લિમિટેડ આવેલી છે, જેના પર ૩૦૦ – ૩૫૦ બાંધકામ થયેલ મકાનો છે, અને આ પરિસ્થિતિમાં સ્પષ્ટ થાય છે કે તા. ૨.૭.૧૯૯૦ ના પંચનામા દ્વારા પ્રતિવાદીઓએ જે કબજો લીધો હોવાનું દર્શાવ્યું છે તે કાગદી કબજાથી વધુ કંઈ નથી; અને વિજ્ઞાન એ.જી.પી. શ્રી ભારત વ્યાસે, તે મુજબ, ઉપર ઉલ્લેખિત બે નિર્ણયોમાં નિર્ભરતા મૂકી છે અને દર્શાવ્યું છે કે ઉક્ત નિર્ણયોમાં નોંધાયું છે તેમ કાગદી કબજો પણ યોગ્ય કબજો ગણાય. ઉપર ઉલ્લેખિત બન્ને નિર્ણયોમાં પ્રતિવાદિત સિદ્ધાંતનો મેં વિચાર કર્યો છે. ખોડાભાઈ ચકુભાઈ પટેલ (ઉપરોક્ત) કેસમાં, અધિનિયમની કલમ ૧૦(૫) હેઠળની નોટિસ તા. ૧.૧૨.૧૯૮૭ ના રોજ જારી કર્યા પછી વિવાદિત જમીનનો કબજો લેવામાં આવ્યો હતો અને તા. ૨૮.૩.૧૯૮૮ ના રોજ જમીનધારકને અધિનિયમની કલમ ૧૧ હેઠળ તા.

૧૭.૩.૧૯૮૯ ના આદેશ દ્વારા વળતર આપવામાં આવ્યું હતું અને ત્યારબાદ વધારાની જમીનનો મોટો હિસ્સો ત્રણ સહકારી ગૃહનિર્માણ મંડળીઓને ફાળવવામાં આવ્યો હતો; અને આવી પરિસ્થિતિમાં આ અદાલતે એવો નિષ્કર્ષ આપ્યો હતો કે તા. ૨૮.૩.૧૯૮૮ ના રોજ માત્ર કાગદી કબજો લેવામાં આવ્યો હતો એવું કહી શકાય નહીં અને વધુમાં ત્રણ સહકારી ગૃહનિર્માણ મંડળીઓને જમીન ફાળવવાની કાર્યવાહી પણ પ્રતિવાદીની સાંઠગાંઠભરી કાર્યવાહી ગણાવી શકાય નહીં; અને તે અનુસંધાને એવો નિર્ધાર કરવામાં આવ્યો હતો કે સક્ષમ સત્તાધિકારીએ કબજો હસ્તગત કરવાની કાર્યવાહી માત્ર કાગદી વ્યવહાર હતી એવું માનવામાં આવી શકતું નથી. ઉક્ત કેસના તથ્યો વર્તમાન કેસને લાગુ પડતા નથી, કારણ કે ઉપર ચર્ચા મુજબ, તા. ૨.૭.૧૯૯૦ ના પંચનામામાં દર્શાવ્યા મુજબ બાંધકામ થયેલ મકાનોના કબજામાં રહેલા વ્યક્તિઓને અધિનિયમની કલમ ૧૦(૫) હેઠળ નોટિસ આપવામાં આવી નહોતી. વધુમાં, કબજામાં રહેલા ઉક્ત વ્યક્તિઓ પાસેથી અધિનિયમની કલમ ૧૦(૬) હેઠળ બળપૂર્વક કબજો લેવામાં આવ્યો નહોતો અને તેથી સહેલાઈથી કહી શકાય કે પ્રતિવાદીઓએ લીધો હોવાનું દર્શાવેલો કથિત કબજો માત્ર કાગદી કબજો જ હતો; અને દલીલ માટે માનીએ કે તે યોગ્ય કબજો હતો, તો પણ હકીકત એ જ રહે છે કે તા. ૨.૭.૧૯૯૦ ના પંચનામું તૈયાર કરીને પ્રતિવાદીઓએ અધિનિયમની કલમ ૧૦(૬) હેઠળ હકીકતી કબજો લીધો હતો એવું કહી શકાય નહીં.

૭. સીતા રામ ભંડાર સોસાયટી, ન્યૂ દિલ્હી (ઉપરોક્ત) ના મામલામાં નિર્ધારિત થયેલ અનુપાત સુધીનો પ્રશ્ન છે, તે ભૂમિ અધિગ્રહણ અધિનિયમ, ૧૮૯૪ હેઠળનો મામલો હતો અને તેમાં એવું ધારણ કરવામાં આવ્યું હતું કે બહુ મોટા વિસ્તારની જમીન તથા બહુ મોટી સંખ્યામાં માલિકો પાસેથી કબજો લેતી વખતે કલેક્ટર અથવા મહેસૂલ અધિકારીઓ માટે દરેક બીઠા અથવા બિસ્વામાં પ્રવેશ કરી તેનો કબજો લેવો અશક્ય બનશે અને અદાલતે વ્યવહાર અભિગમ અપનાવવો જરૂરી છે; તેમજ વધુમાં એવું પણ ધારણ કરવામાં આવ્યું હતું કે કબજો લઈ તેને હિતભોગી વિભાગને સોંપવાની પદ્ધતિઓમાંની એક પદ્ધતિ પંચનામું નોંધવાની છે, જે પોતે જ આ હકીકતનો પુરાવો બની શકે છે કે કબજો લેવામાં આવ્યો હતો અને જમીન સંપૂર્ણપણે સરકારમાં નિર્વિવાદ રીતે વેસ્ટ થઈ ગઈ હતી. ઉપરોક્ત દર્શાવેલ કારણોસર, મારા મત મુજબ, ઉપરોક્ત નિરીક્ષણો હાલના પ્રકરણમાં માત્ર એટલા માટે લાગુ પડતા નથી કે બાંધકામ થયેલ મકાનોમાં કબજામાં રહેલા વ્યક્તિઓ પાસેથી બળજબરીપૂર્વક કબજો લેવા માટે અધિનિયમની કલમ ૧૦(૬) હેઠળની નોટિસ આપવામાં આવી નહોતી અને અનુસંધાને એવું કહી શકાય નહીં કે પ્રતિવાદીઓએ અધિનિયમની કલમ ૧૦(૬) નું પાલન કર્યું છે; અને તેથી સ્પષ્ટ થાય છે કે પ્રતિવાદીઓએ તા. ૨.૭.૧૯૯૦ના પંચનામા દ્વારા તેમણે હકીકતી કબજો લીધો હોવાનું દર્શાવવાનો પ્રયાસ કર્યો છે, પરંતુ મારા મત મુજબ, તે માત્ર કાગડી કબજો છે અને એવું કહી શકાય નહીં કે પ્રતિવાદીઓએ હકીકતી કબજો લીધો હતો.

૮. હરિ રામ (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે પ્રતિપાદિત કરેલા નિષ્કર્ષનો ઉલ્લેખ કરતાં, અધિનિયમની કલમ ૧૦(૫) અને ૧૦(૬) હેઠળની નોટિસો સત્તાધિકારી દ્વારા ભૌતિક અને વાસ્તવિક કબજો લેવા માટે ફરજિયાત હોવાનું ઠરાવવામાં આવ્યું છે. તેથી, હાલના કેસમાં, ઉપરોક્ત મુજબ ભૌતિક અને વાસ્તવિક કબજો, અર્થાત્ ડી ફેક્ટો કબજો, લેવામાં આવ્યો નથી અને અરજદાર ૨૯ અધિનિયમનો લાભ મેળવવા હકદાર છે, કારણ કે આ સ્વીકારાયેલ હકીકત છે કે અધિનિયમની કલમ ૧૦(૬) હેઠળની નોટિસ ક્યારેય આપવામાં આવી હોવાનું અરજદારનો કેસ નથી. પ્રતિવાદીઓના કેસ મુજબ, અધિનિયમની જોગવાઈઓ હેઠળ સંપાદિત થયેલ ખાલી જમીન માટેનું વળતર અધિનિયમની કલમ ૧૧ હેઠળ તા. ૨૮.૯.૧૯૯૦ / ૩.૧.૧૯૯૧ ના આદેશથી નક્કી કરવામાં આવ્યું હતું અને ઉક્ત આદેશની નકલ પૃષ્ઠ ક્રમાંક ૫૮ થી ૬૨ પર પરિશિષ્ટ-આર-૯ તરીકે જોડવામાં આવી છે. ઉક્ત દસ્તાવેજ પરિશિષ્ટ-આર-૯ નો, વિશેષ કરીને, પૃષ્ઠ ક્રમાંક ૫૯ નો ઉલ્લેખ કરતાં, એવું જણાય છે કે અધિનિયમની કલમ ૧૦(૬) સંબંધિત ટાઈપ કરેલ રજૂઆતો તેમજ કબજો લેવામાં આવ્યો હતો કે નહીં તે સંબંધિત હકીકત કાઢી નાખવામાં આવી છે અને તેથી પ્રતિવાદીઓના જણાવ્યા મુજબ પણ તા. ૨૮.૯.૧૯૯૦ / ૩.૧.૧૯૯૧ ના રોજ ડી ફેક્ટો કબજો લેવામાં આવ્યો ન હતો અને તેથી અધિનિયમની કલમ ૧૧ હેઠળના સક્ષમ સત્તાધિકારીએ પણ એ માન્ય કર્યું હતું કે જમીનમાલિક દ્વારા કોઈ કબજો સોંપવામાં આવ્યો ન હતો અને સક્ષમ સત્તાધિકારી દ્વારા કબજો લેવામાં આવ્યો ન હતો. ઉપરોક્ત હકીકતી સ્થિતિના વિરુદ્ધ વિદ્વાન એ.જી.પી.

દ્વારા કોઈ મહત્વપૂર્ણ રજૂઆત કરવામાં આવી નથી. વિદ્વાન એ.જી.પી. શ્રી ભારત વ્યાસે રજૂ કર્યું છે કે જ્યાં સુધી અધિનિયમની કલમ ૧૦(૬) ની જોગવાઈઓનો પ્રશ્ન છે, ત્યાં સુધી નોટિસ જારી કરવા બાબતે વિધાનમંડળે કંઈ ઉદ્દેશ કર્યો નથી, પરંતુ ઉક્ત રજૂઆતમાં કોઈ સાર જણાતો નથી, વિશેષ કરીને એ કારણસર કે જો અધિનિયમની કલમ ૧૦(૫) નું સ્પેસિફિક પાલન કરવામાં આવ્યું ન હોય અને અધિનિયમની કલમ ૧૦(૬) ની મદદથી બળપૂર્વક કબજો લેવાનો હોય, તો કબજો લેવા માટે એવું બળ વાપરતી વખતે જમીનના કબજામાં રહેલા વ્યક્તિઓને પૂર્વ નોટિસ આપવી આવશ્યક છે, જેમ કે ઉપરોક્ત મુજબ હરિ રામ (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે ઠરાવ્યું છે.

૮.૧ પક્ષકારોના વિદ્વાન વકીલોએ ગજાનન કામલ્યા પાટીલ વિ. એડલ. કલેક્ટર અને સક્ષમ સત્તાધિકારી અને અન્ય, તા. ૧૪.૦૨.૨૦૧૪, સિવિલ અપીલ નં. ૨૦૬૯ ઓફ ૨૦૧૪, (મનુ/એસસી/૦૦૯૮/૨૦૧૪) માં સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા આપવામાં આવેલા ચુકાદા પર આધાર મૂક્યો છે. અરજદાર તરફના વિદ્વાન વકીલે ઉપરોક્ત ઉદ્દેશિત કેસના ફકરા નં. ૨ થી ૬ અને ૧૦ થી ૧૩ પર આધાર મૂક્યો છે. વિદ્વાન એજીપી એ પણ ગજાનન કામલ્યા પાટીલ (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં ઉપરોક્ત ઉદ્દેશિત સમગ્ર ચુકાદાનું વાચન કરીને રજૂઆત કરી છે કે ગજાનન કામલ્યા પાટીલ (ઉપરોક્ત) નો આ કેસ હાલ હસ્તગત કેસમાં લાગુ પડતો નથી, કારણ કે આ અરજામાં વિવાદિત જમીનોનો વાસ્તવિક અને ભૌતિક

કબજો ગુજરાત રાજ્યમાં રદ અધિનિયમ, ૧૯૯૯, તા. ૩૦.૩.૧૯૯૯ ના રોજ અમલમાં આવે તે પહેલાં જ રાજ્ય સરકાર દ્વારા લઈ લેવાયો હતો.

૮.૨ પ્રતિવાદીઓ તરફથી વિધાવાન એ.જી.પી.એ ત્યારબાદ રજૂઆત કરી છે કે ગજાનન કામલ્યા પાટીલ (ઉપરોક્ત) ના મામલામાં હરિ રામ (ઉપરોક્ત) નો સિદ્ધાંત સર્વે નં. ૪૭/૧૦ અંગે લાગુ પડતો નથી, જેમાં મહારાષ્ટ્ર રાજ્યમાં રદ અધિનિયમ, ૧૯૯૯ તારીખ ૧.૧૨.૨૦૦૭ના રોજ અમલમાં આવવા પહેલાં જ જમીનનો કબજો લેવામાં આવી ચૂક્યો હતો. તેમણે ત્યારબાદ રજૂઆત કરી છે કે ગજાનન કામલ્યા પાટીલ (ઉપરોક્ત) ના મામલામાં રદ અધિનિયમ તારીખ ૧.૧૨.૨૦૦૭ના રોજ અમલમાં આવ્યું હતું અને સર્વે નં. ૫૪/૪ માટે કબજા રસીદ તારીખ ૨.૭.૨૦૦૮ના રોજ જારી કરવામાં આવી હતી અને તેથી હરિ રામ (ઉપરોક્ત) ના મામલાનો સિદ્ધાંત સર્વોચ્ચ અદાલતે લાગુ કર્યો હતો અને તેથી હવે સ્પષ્ટ છે કે હરિ રામ (ઉપરોક્ત) નો મામલો માત્ર કલમો ૧૦(૫) અને ૧૦(૬) ના અભાવે જ લાગુ પડે છે અને ખાસ કરીને રદ અધિનિયમ અમલમાં આવે તે તારીખ પહેલાં જ, અને હરિ રામ (ઉપરોક્ત) ના મામલાનો સિદ્ધાંત ચોક્કસપણે માત્ર તેવી પરિસ્થિતિમાં જ લાગુ પડે છે જ્યાં જમીનનો વાસ્તવિક અને ભૌતિક કબજો લેવામાં આવ્યો ન હોય, એટલે કે સર્વે નં. ૫૪/૪માં, જેમાં વાસ્તવિક કબજો રદ અધિનિયમ પસાર થયા બાદ અનુસરે કરીને લેવામાં આવ્યો હતો. ઉપરોક્ત વિધાવાન એ.જી.પી. દ્વારા કરવામાં આવેલી રજૂઆતોમાં મને કોઈ ગુણવત્તા કે તત્ત્વ દેખાતું નથી, કારણ કે મારા મતે ઉપરોક્ત રજૂઆતો કરતી

વખતે તેમણે ગજાનન કામલ્યા પાટીલ (ઉપરોક્ત) ના મામલાની યોગ્ય હકીકતી સ્થિતિ રજૂ કરી નથી.

૮.૩ ગજાનન કામલ્યા પાટીલ (પૂર્વોક્ત) ના પ્રકરણની હકીકતી સ્થિતિ જેટલી સંબંધિત છે, અપીલકર્તાને યુ.એલ.સી. અધિનિયમની કલમ ૧૦(૫) હેઠળ અપીલકર્તાની સર્વે નં. ૪૭/૧૦ અને ૫૪/૪ ધરાવતી જમીનનો કબજો લેવા માટે નોટિસ આપવામાં આવી હતી, જેમાં ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો હતો કે નોટિસ પ્રાપ્ત થયેલી તારીખથી ૩૦ દિવસની અંદર જમીન સોંપી દેવી અને કબજો આપવો, તથા વધુમાં એ પણ જાણ કરવામાં આવી હતી કે જો અપીલકર્તા જમીનનો કબજો આપવામાં નિષ્ફળ જાય, તો જરૂરી બળનો ઉપયોગ કરીને કબજો લેવા માટે જરૂરી કાર્યવાહી હાથ ધરવામાં આવશે. અપીલકર્તાએ બોમ્બે વડી અદાલત સમક્ષ ૨૦૧૦ ની રિટ અરજી નં. ૧૬૬૯ દાખલ કરીને તા. ૧૭.૨.૨૦૦૫ ની નોટિસ રદ કરવા તેમજ અન્ય બાબતો સાથે એવી જાહેરાત માગી હતી કે સર્વે નં. ૫૪/૪ ધરાવતી ૧૮૭૦ ચોરસ મીટર વિસ્તારની જમીનનો વાસ્તવિક કબજો અપીલકર્તા પાસે છે, અને વધુમાં શહેરી જમીન (મર્યાદા અને નિયમન) રદ અધિનિયમ, ૧૯૯૯ ના પ્રકાશમાં જમીનનો કબજો લેવા માટે રાજ્ય દ્વારા પ્રસ્તાવિત કાર્યવાહી રદબાતલ અને અમાન્ય જાહેર કરવામાં આવે તેવી પણ જાહેરાત માગી હતી. કાયદાનો પરિચિંતન કરીને અને રાજ્ય દ્વારા દાખલ કરાયેલ સોગંદનામાની નોંધ લઈને, વડી અદાલતે નોંધ્યું કે સર્વે નં. ૪૭/૧૦ બાબતે એમ.એમ.આર.ડી.એ. દ્વારા કબજો લેવામાં આવ્યો નહોતો;

તેમ છતાં, સર્વે નં. ૫૪/૪ ધરાવતી જમીન બાબતે કબજો લેવામાં આવ્યો હોવાનું નોંધ્યા પછી, વડી અદાલતે સર્વે નં. ૪૭/૧૦ અંગે અપીલકર્તાને રાહત આપીને અરજીનો નિકાલ કર્યો, પરંતુ સર્વે નં. ૫૪/૪ બાબતે અપીલકર્તાને વિવાદિત મિલ્કત ઉપરનો પોતાનો દાવો સ્થાપિત કરવા માટે દીવાની અદાલતનો આશરો લેવા સ્વતંત્રતા આપી હતી. ઉપરોક્ત પરિસ્થિતિઓમાં, ગજાનન કમલ્યા પાટીલ (પૂર્વોક્ત) ના પ્રકરણમાં અપીલકર્તાએ વડી અદાલતના ઉક્ત આદેશને સર્વોચ્ચ અદાલત સમક્ષ પડકાર્યો હતો અને એકમાત્ર પ્રશ્ન ઉઠાવ્યો હતો કે ૧૮૭૦ ચોરસ મીટર વિસ્તાર ધરાવતી સર્વે નં. ૫૪/૪ અને સર્વે નં. ૫૪/૩ હેઠળ આવરી લેવાયેલ જમીનો પુનઃપ્રાપ્ત કરવા માટે પક્ષકારોને દીવાની દાવા દાખલ કરવા દોરી મોકલવામાં વડી અદાલત વાજબી હતી કે નહીં, જેથી તેઓને શહેરી જમીન (મર્યાદા અને નિયમન) ૨૬ અધિનિયમ, ૧૯૯૯ નો લાભ મળી શકે. ઉપરોક્ત પરિસ્થિતિઓમાં, સ્પષ્ટ છે કે સર્વોચ્ચ અદાલત સમક્ષ સર્વે નં. ૪૭/૧૦ ધરાવતી જમીન સંબંધિત પ્રશ્ન હતો જ નહીં, કારણ કે રાજ્યના સોગંદનામામાંથી વડી અદાલતે નોંધ્યું હતું કે સર્વે નં. ૪૭/૧૦ બાબતે મુંબઈ મહાનગર પ્રદેશ વિકાસ પ્રાધિકરણ (એમ.એમ.આર.ડી.એ.) દ્વારા કબજો લેવામાં આવ્યો નહોતો, અને તેથી અપીલકર્તા દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અરજીમાં વડી અદાલતે સર્વે નં. ૪૭/૧૦ અંગે રાહત આપી હતી. આથી, સર્વે નં. ૪૭/૧૦ સંબંધિત પ્રશ્ન સર્વોચ્ચ અદાલત સમક્ષ નહોતો. તેથી, સર્વે નં. ૪૭/૧૦ બાબતે હરિ રામ (પૂર્વોક્ત) ના અનુપાતના લાગુ પડવાના પ્રશ્નનો જ

ઉદભવ થતો નથી અને તેથી ઉપર ઉલ્લેખિત વિદ્વાન એ.જી.પી.ની સમગ્ર રજૂઆત ગેરસમજ પર આધારિત હોવાનું જણાય છે.

૯. ઉપર ઉલ્લેખ કરાયા મુજબ, પ્રતિવાદી દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલ દસ્તાવેજમાંથી, ખાસ કરીને અરજિના પાના ૫૫ થી ૫૭ પરના તારીખ ૨.૭.૧૯૯૦ના પંચનામામાંથી, એવું જણાય છે કે પ્રશ્નાધીન જમીનો પર લક્ષ્મીકૃપા કોઓપરેટિવ હાઉસિંગ સોસાયટી લિમિટેડના અંદાજે ૩૦૦ થી ૩૫૦ બાંધકામ કરાયેલા મકાનો સ્થિત હતા. અરજદાર તરફથી ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલે આ અદાલતની વિભાગીય ખંડપીઠના કોમ્પિટન્ટ ઓથોરિટી યુ.એલ.સી. વિ. ચૈતાલી કોઓપરેટિવ હાઉસિંગ સોસાયટી લિમિટેડ (૨૦૦૩ જેક્સ (ગુજ) ૧૭૩૦) ના કેસમાં આપેલ નિર્ણય પર આધાર મૂક્યો છે અને રજૂ કર્યું છે કે તે નિર્ણયમાં ઠરાવ્યા મુજબ, અધિનિયમની કલમ ૧૯(૧)(૫) દ્વારા શાસિત સહકારી સોસાયટીને અધિનિયમના અધ્યાય ૩ની જોગવાઈઓના અમલમાંથી મુક્તિના હેતુસર મર્યાદા મર્યાદાથી વધુ એવી જમીનો રાખવાનો હક હતો અને કલમ ૧૯(૧) હેઠળની મુક્તિનો લાભ માત્ર અધિનિયમ અમલમાં આવ્યું તે તારીખે અસ્તિત્વમાં રહેલી સંસ્થાઓ સુધી મર્યાદિત કરવાથી આવી મુક્તિ આપવાનો મૂળ હેતુ જ નિષ્ફળ બની જાય. અરજદાર તરફથી વિદ્વાન વકીલે કરેલ ઉપરોક્ત રજૂઆતમાં તત્ત્વ જણાય છે.

૧૦. ઉપરોક્ત પરિસ્થિતિઓમાં, આ અરજી સફળ થાય છે અને તે મંજૂર કરવામાં આવે છે. અમદાવાદના વેજલપુર ગામે આવેલ, સર્વે નં. ૧૨૫૬ અને ૧૩૩૫/૧ ધરાવતી તથા ૧૭૩૯૪ ચોરસ મીટર વિસ્તારમાં આવતી જમીન બાબતે પ્રતિવાદી સત્તાધિકારીએ અધિનિયમની કલમ ૧૦(૧) હેઠળ તા. ૧૯.૧૨.૧૯૮૩ના રોજ બહાર પાડેલી સૂચના રદ કરવામાં આવે છે. પરિણામે, ઉપરોક્ત ઉલ્લેખિત વિવાદિત જમીનોનો કથિત કબજો પ્રતિવાદીઓએ અરજીના પાના નં. ૫૫ થી ૫૭ પર રહેલા તા. ૨.૭.૧૯૯૦ના પંચનામા દ્વારા લીધેલ હોવાનું દર્શાવતું તેમનું કાર્ય પણ રદ કરવામાં આવે છે. નિયમ ઉપરોક્ત હદ સુધી નિરપેક્ષ કરવામાં આવે છે. ખર્ચ બાબતે કોઈ આદેશ નથી.

(જી.બી. શાહ, ન્યાયમૂર્તિ)

આ આદેશના ઉચ્ચારણ બાદ, પ્રતિવાદીઓ તરફથી ઉપસ્થિત વિદ્વાન સરકારી વકીલ શ્રી ભારત વ્યાસે આ આદેશના અમલ પર સ્થગિતી મૂકવા વિનંતી કરી છે. ઉક્ત વિનંતિને ધ્યાનમાં લઈ, આ આદેશના અમલને ૩૦.૪.૨૦૧૪ સુધીના સમયગાળા માટે સ્થગિત રાખવામાં આવે છે.

(જી.બી. શાહ, ન્યાયમૂર્તિ)

*The translation of this judgment has been provided by M/s
Hyperlink E-Solutions Pvt. Ltd.*

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.